

२५ अ० वराहमिहिरेणोक्ताः प्रदर्शयन्ते । “राशिप्रभेदो
ग्रहयोनिभेदो वियोनिजन्माथ निषेककालः । जन्माथ
सद्योभरणं तथायुर्दशाविपाकोऽष्टकवर्गसंज्ञः । कर्माजीवो
राजयोगाः खयोगाश्चान्द्रा योगाद्विग्रहाद्याश्च योगाः ।
प्रव्रज्याथो राशिशीलानि दृष्टिर्भावस्तस्मादाश्रयोऽथ
प्रकीर्णः । नेष्टायोना जातकं कामिनीनां निर्घाणं स्नाञ्च-
ष्टजन्मद्रिकाणः । अत्राध्याया विंशतिः पञ्चयुक्ता जन्म-
न्योतद्यातिकं चाभिधास्ये” ।

“राशिप्रभेदः प्रथमेऽध्याये । ग्रहयोनिभेदः द्वितीये
वियोनिजन्म तृतीये । निषेककालश्चतुर्थे । जन्मविधिः
पञ्चमे । सद्योभरणं षष्ठे । आयुर्विभागः सप्तमे । दशा-
विभागोऽष्टमे । अष्टकवर्गो नवमे । कर्माजीवो दशमे ।
राजयोगा एकादशे । खयोगाः (नाभसयोगाः) द्वादशे ।
चान्द्रयोगाः सुनफाद्याश्चन्द्रयोगास्त्रयोदशे द्विग्रहत्रिग्रह-
योगाश्चतुर्दशे । प्रव्रज्यायोगा पञ्चदशे । राशिशीलम्
षोडशे । दृष्टिफलं सप्तदशे । भावफलमष्टादशे । आश्रय
एकोनविंशतितमे । प्रकीर्णफलम् विंशतितमे । अनिष्ट-
योगा एकविंशे । कामिनीनां (स्त्रीणां) जातकं द्वाविंशे ।
निर्घाणं (भरणं) तद्विरूपणं त्रयोविंशे । नष्टजातकं
चतुर्विंशे । द्वाकाणस्वरूपादि पञ्चविंशे । एवं पञ्चयुक्ताध्या-
यानां विंशतिर्जन्मनि जातके कथिता एतज्जातके उक्ताः ।

जन्मफलं पञ्चमे उक्तं यथा

“पितृजातः परोक्षश्च लग्नमिन्द्रावपश्यति । विदेशस्थस्य
चरमे मध्याह्नेऽष्टे दिवाकरे । उदयस्थेऽपि वा मन्दे
कुजे वास्तं ७ समागते । स्थिते वान्नःक्षपानाथे शशाङ्क-
सुतशुक्रयोः । शशाङ्के पापलग्ने वा दृष्टिकेऽशक्तिभागगे ।
शुभैः स्वायस्थितैर्जातः सर्पस्तद्वेदितोऽपि वा । चतुष्पद-
गते भानौ शैवेवीर्यसमन्वितैः । द्वितसुस्थैश्च यमलौ भवतः
कोशवेदितौ । ऋगसिंहदृष्टैर्लग्ने तत्स्थे सौरेऽथवा
कुजे । राश्यंशसदृशं गालं जायते नालवेदितः ।
न लग्नमिन्दुश्च सुरर्निरीक्षते न वा शशाङ्कं रविणा
समागतम् । सपापकोऽक्षेण शुबोऽथवा शशी परेण जातं
प्रवदन्ति निश्चयात् । क्रूरर्चगतावशोभनौ स्त्रय्याद्दृष्टून
नवात्मजस्थिनौ । वदन्तु पित्ता विदेशगः स्त्रे वा राशिव-
शादथो पथि । पूर्णं शशिनि स्त्रराशिगे सौम्ये लग्नगते
शुभे सुखेऽ । लग्ने जलजेऽस्त्रगेऽपि वा चन्द्रे पोतगता
प्रसूयन्ते । आथोदयमाष्यगः शशी संपूर्णः समवेक्षतेऽथ
वा । मेघूरस्यन्मुलग्नगः स्त्रात् स्त्रतिः सलिले न संशयः ।

उदयोऽप्योर्व्ययस्थिते गुप्रां पापनिरीक्षते यमे । अलि-
कर्कियुते विलग्नगे सारे शीतकरेक्षितेऽवटे । मन्दे-
ऽजगतं विलग्नगे बुधस्त्रयैन्दुनिरीक्षिते क्रमात् । क्रीडा-
भवने सुरालये सोपरभूमिषु च प्रसूयते । नृलग्नगं
प्रेक्ष्य कुजः प्रसूयाने रस्ये सितेन्दू गुरुरग्निहोत्रे ।
रविर्नरेन्द्राभरगोकुलेषु शिल्पालये ज्ञः प्रसवं करोति ।
राश्यंशसमानगोचरे मार्गे जन्मचरे स्थिरे गृहे । स्वर्चांश
गते स्वमन्दरे बलयोगात् फलमंशकर्कयोः । धाराकं-
जयोस्त्रिकोणगे चन्द्रेऽस्ते च विस्त्रयतेऽम्बया । दृष्टे-
ऽभरराजमन्त्रिणा दीर्घायुः सुखभाक् च स स्मृतः । पापे-
क्षिते तुहिनगावदये कुजेऽस्ते त्यक्तो विनशति कुजार्क
जयोस्तथाये सौम्येऽपि पशति दथाविधनस्तमेति
सौम्ये तरेषु परहस्तगतोऽप्यनायुः । प्रिहमाहृगृहेषु
तद्वबलात्तृशालादिषु नीचगैः शुभैः । यदि नैकगतौ तु
वीक्षितौ लग्नेन्दू विजने प्रसूयते । मन्दर्चांशे शशनि
हिबुके मन्ददृष्टेऽजगे वा तद्युक्ते वा तमसि शयने
नीचसंस्थैश्च भूमौ । यद्दृष्टांशं व्रजति हरिजं गर्भभोक्षस्तु
तद्वत्पापैश्चन्द्रात् स्त्रसुखगतैः क्लेशमाङ्गनन्याः ।
स्त्रे हः शशाङ्कादुदयाच्च वर्तिर्दीपोऽर्कयुक्तर्चवशाच्चराद्यः ।
हारं च तद्वास्तुनि केन्द्रसंस्थैर्ज्ञैश्च यद्दृष्टैर्विधिसमन्वितैर्वा ।
जीर्णं संस्त्रतमर्कजे क्षितिद्युते दग्धं नवं शीतगौ काषाद्यं
न दृष्टं रवौ शशिसुते तद्वैकशिल्प्युद्भवम् । रस्यं चित्तयुतं
नवं च मृगुजे जीवे दृष्टं मन्दिरं चक्रस्थैश्च यथोपदेश-
रचनां सामन्पूर्वां वदेत् । मेघकुलीरतृलालिघटैः प्रागु-
त्तरतो गुरुसौम्यगृहेषु । पश्चिमतश्च दृष्टेषु निवासो दक्षिण-
भागकरौ नृगसिंहौ । प्राच्यादिगृहक्रियाद्यो द्वौ द्वौ
कोणगताद्विमूलैश्च । शयास्त्रपि वास्तुवद्देहृ त्प्राद्यैः षट्
त्रिनवान्यसंस्थितैः । चन्द्रलग्नान्तरगतैर्घ्नैः स्यु रूप-
स्त्रतिकाः । बहिरन्तश्च चक्रार्द्धे दृष्टादृष्टेऽन्यथा परे ।
लग्ननवांशपतल्यतनुः स्त्रादीर्ययुतग्रहलल्यतनुर्वा । चन्द्र-
समेतनवांशपर्यन्तः कादिबिलग्नविभक्तभगात् । कं
दृक् श्रोत्रनसा कपोलहनत्रे यत्तच्च होरादयस्तं कण्ठां
सकवाङ्गपार्श्वं हृदयं क्रोडानि नाभिस्ततः । वस्तिः शिश्न-
गुदे ततश्च दृष्टणावरू ततो जानुनी । जङ्गाङ्ग्री ह्युभयत्र
वामसुदितैर्दृक्काणभागैस्त्रिधा । तस्मिन् पापयुते व्रणं
शुभयुते दृष्टे च लक्ष्मादिशेत् स्वर्चांशे स्थिरसंयुते च स-
हजः स्त्रादन्यथाऽऽगन्तुकः । मन्देऽप्रसानिलजोऽग्निशस्त्र-
विषजो भीमे बुधे भूभवः स्त्रयै काष्ठचतुष्पदेषु हिमगौ